

Šiesta správa o Slovensku [\[en\]](#) - [\[fr\]](#) - [\[svk\]](#)

Komisia Rady Európy proti rasizmu vyzýva Slovensko, aby zlepšilo vzdelávanie rómskych detí a bojovalo proti diskriminácii LGBTI ľudí

Štrasburg, 02.12.2020 – V dnes uverejnenej [správe](#) Európska komisia proti rasizmu a intolerancii (ECRI) Rady Európy vyzýva Slovensko, aby posilnilo vzdelávanie Rómov, najmä prostredníctvom primeranej prípravy detí pred nástupom na povinnú školskú dochádzku, a aby vypracovalo akčný plán pre LGBTI ľudí s cieľom chrániť ich pred diskrimináciou, trestnými činmi z nenávisti a nenávisťnými prejavmi.

Od prijatia poslednej [správy ECRI v roku 2014](#) krajina dosiahla pokrok v určitých oblastiach. Výrazne sa zvýšil rozpočet Národného strediska pre ľudské práva, bol prijatý akčný plán boja proti rasizmu, a niektorým politikom a médiám boli uložené sankcie za nenávisťné prejavy.

Okrem toho boli posilnené aj ustanovenia Trestného zákona týkajúce sa trestných činov z nenávisti, a v rámci polície, prokuratúry a súdov boli bojom proti týmto trestným činom poverené špecializované útvary. Uvedomujúc si nepriaznivé životné podmienky Rómov, slovenské orgány preukazovali odhodlanie zlepšiť ich situáciu v oblasti vzdelávania, bývania a zamestnanosti. Stále však pretrvávajú dôležité výzvy, ktoré treba riešiť.

ECRI konštatuje, že napriek istému zlepšeniu došlo v posledných rokoch k negatívnej dynamike vývoja postojov voči LGBT v dôsledku pretrvávajúcich nenávisťných prejavov proti LGBT, a vyjadruje poľutovanie najmä nad kampaňami vedenými niektorými politickými stranami. Žiaľ, návrh akčného plánu zameraného na zlepšenie situácie LGBT ľudí, o ktorom sa diskutovalo v roku 2015, napokon nebol prijatý.

Preto ECRI odporúča ako prioritu vypracovať a implementovať takýto plán na účinné uplatnenie práva LGBT ľudí na rovnaké zaobchádzanie, posilnenie povedomia verejnosti o problémoch, ktorým čelia, a ich ochranu pred trestnými činmi z nenávisti, nenávisťnými prejavmi a diskrimináciou. ECRI sa zasaďuje aj za zrušenie praxe, ktorá núti transrodové osoby podstúpiť sterilizáciu ako podmienku prepisu ich mena a pohlavia v úradných dokumentoch, a ktorá nemá žiadny právny základ v slovenskej legislatíve a je v rozpore s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva.

ECRI so znepokojením konštatuje nárast nenávisťných prejavov aj voči iným skupinám, najmä Židom, moslimom, migrantom, Rómom a černochoom, a ľutuje, že prevádzkovatelia internetu odstraňujú len veľmi malú časť tohto nenávisťného obsahu. Obavy vyvoláva aj to, že mnoho trestných činov z nenávisti sa orgánom nikdy nenahlási. ECRI odporúča viacero reforiem trestného práva, vrátane ustanovenia rasového, homofóbneho a transfóbneho motívu ako príťažujúcej okolnosti pri každom trestnom čine.

V súvislosti s Rómami sa v správe konštatuje, že mnohí ešte stále žijú v osadách v podmienkach segregácie, diskriminácie a extrémnej chudoby. Osobitná pozornosť je v správe upriamená na viacero problémov spojených so vzdelávaním rómskych detí, ktoré často nemajú možnosť navštevovať predškolské zariadenia a naučiť sa pred nástupom do základnej školy po slovensky, hoci slovenčina sa často stane ich vyučovacím jazykom. ECRI preto vyzýva orgány, aby postavili dostatočný počet materských škôl, a vyškolili a zamestnali potrebný počet pedagogických pracovníkov na výučbu slovenčiny pre rómske deti. Ďalej vyzýva orgány, aby odstránili segregáciu Rómov v špecifických školách a triedach, ktorá sa stále dotýka príliš veľkého počtu rómskych detí.

ECRI víta iniciatívy na obnovenie dôvery Rómov v políciu, ako je napríklad plán prijať približne 2 000 Rómov za členov občianskych hliadok. Domnieva sa však, že v tejto oblasti treba urobiť ešte viac, najmä pokiaľ ide o vyšetrovanie policajného násillia proti Rómom, a poznamenáva, že zásahy polície a vojska počas pandémie ochorenia covid-19 vyvolali u Rómov veľké obavy zo stigmatizácie. ECRI odporúča, aby bola posilnená nezávislosť inšpekcie Policajného zboru, alebo aby vyšetrovaním tvrdení o rasovo, homofóbne alebo transfóbne motivovanom zneužití právomoci polície bol poverený iný orgán, nezávislý od polície a prokuratúry a vybavený primeranými zdrojmi, a aby sa zaviedlo celoplošné používanie telových kamier policajtmí počas zásahov.

Ďalšie odporúčané opatrenia zahŕňajú posilnenie nezávislosti Slovenského národného strediska pre ľudské práva, odstránenie diskriminácie rómskych žien v pôrodnických oddeleniach nemocníc, a zriadenie nezávislého vyšetrovacieho výboru na prešetrenie minulej praxe sterilizácie rómskych žien bez ich slobodného a informovaného súhlasu a navrhnutie systému ich odškodnenia.

Správa, ktorá zohľadňuje vývoj do 1. júla 2020, obsahuje 15 odporúčaní pre slovenské orgány. Dve z nich by sa mali riešiť ako prioritné: vypracovanie akčného plánu pre LGBTI ľudí a zabezpečenie prístupu rómskych detí k vzdelávaniu, ktoré ich primerane pripraví na navštevovanie základnej školy.

* * *

Európska komisia proti rasizmu a intolerancii (ECRI) je jedinečným orgánom na monitorovanie ľudských práv, ktorý sa špecializuje na otázky týkajúce sa boja proti rasizmu, diskriminácii (na základe „rasy“, etnického/národnostného pôvodu, farby pleti, občianstva, náboženského vyznania, jazyka, sexuálnej orientácie a rodovej identity), xenofóbie, antisemitizmu a intolerancii v Európe, vypracúva správy a vydáva odporúčania členským štátom.

Kontakt: [Jaime Rodriguez](#), Spokesperson/Media Officer, tel. +33 6 89 99 50 42

Council of Europe, Media Assistance Unit
Tel. +33 (0)3 88 41 25 60 - www.coe.int - pressunit@coe.int